

AAN De minister van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

DATUM 9 juni 2011

ONS KENMERK z2011-00468

CONTACTPERSOON

070-8888500

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Wetgevingsadvies passend onderwijs

Bij brief van 15 maart 2011 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) een eerdere versie van het wetsvoorstel passend onderwijs ter advisering aangeboden. Aangezien in (de Memorie van Toelichting van) die versie geen aandacht werd geschonken aan de verwerking van persoonsgegevens en de noodzakelijke bescherming daarvan was het CBP niet in staat het wetsvoorstel te beoordelen en van een advies te voorzien.

Bij brief van 23 mei heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) het wetsvoorstel passend onderwijs (hierna: wetsvoorstel) inclusief privacyparagraaf toegezonden met het verzoek hierover te adviseren.

Het CBP voldoet hiermee aan dit verzoek.

Inhoud wetsvoorstel

Het wetsvoorstel betreft wijzigingen van een aantal onderwijswetten in verband met de herziening van de organisatie en financiering van de leerlingenzorg in het primair onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs, het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs.

Er wordt een zorgplicht voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte voor de bevoegde gezagsorganen in het funderend onderwijs ingevoerd, er worden samenwerkingsverbanden in het funderend onderwijs gevormd, de zorgmiddelen voor het funderend onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs worden gebudgetteerd en tot slot wordt een verplichting tot overleg over de zorgvoorzieningen in het samenwerkingsverband tussen scholen en gemeenten ingesteld.

Beoordeling

Algemene beoordeling

In de MvT staat niet toelichting welke persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van het realiseren van passend onderwijs en ontbreekt (dus ook) de motivering waarom die gegevens noodzakelijk zijn om passend onderwijs te realiseren. Voorts wordt niet van alle verwerkingen de grondslag gemotiveerd. Tot slot ontbreekt de toelichting op de wijze waarop scholen en samenwerkingsverbanden inhoud geven aan hun verplichtingen uit hoofdstuk 5 Wbp en welke voorzieningen zijn getroffen met betrekking tot de rechten van betrokkenen (hoofdstuk 6 Wbp). Hieronder volgt puntsgewijs een toelichting op deze algemene beoordeling.

- A. In hoofdstuk 11 van de MvT staat dat er gegevens worden verwerkt 'die nodig zijn om een passend onderwijsaanbod aan de leerling te doen', maar wordt niet nader gespecificeerd welke persoonsgegevens worden verwerkt en ontbreekt (dus ook) de

motivering waarom deze gegevens noodzakelijk zijn voor het doen van een passend onderwijsaanbod. Zo blijft onder meer onduidelijk welke persoonsgegevens een school die niet zelf het passend onderwijs kan verzorgen verstrekt aan een andere school, die dat mogelijk wel kan.

Het CBP adviseert in de MvT per verwerking van persoonsgegevens in het kader van passend onderwijs nader te specificeren welke persoonsgegevens verwerkt worden en daarbij te motiveren waarom deze persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor het doel van die verwerking.

- B. In hoofdstuk 11 van de MvT worden vier verwerkingen van persoonsgegevens genoemd die bij het realiseren van passend onderwijs voor leerlingen aan de orde zijn met daarbij toegelicht op welke wettelijke grondslagen scholen en samenwerkingsverbanden zich voor die verwerkingen beroepen. Echter, de volgende verwerkingen van persoonsgegevens (inclusief de wettelijke grondslagen hiervoor), die blijkens de MvT ook aan de orde zijn bij het realiseren van passend onderwijs, ontbreken in hoofdstuk 11:
1. Het afstemmen door de school met gemeente en/of (jeugd-)zorg met betrekking tot een specifieke leerling met extra ondersteuningsbehoefte.
  2. Het door een samenwerkingsverband uitbesteden van de taak om extra ondersteuning vast te stellen (verstrekking aan pcl, zat, zorgmakelaar).
  3. Verstrekking van persoonsgegevens aan een Commissie van Onderzoek.

Het CBP adviseert in hoofdstuk 11 van de MvT ook bovenstaande verwerkingen te noemen en toe te lichten, voor zover nog niet opgenomen, wat de wettelijke grondslag voor deze verwerkingen is.

- C. Voor de verwerking van persoonsgegevens door scholen wordt onder meer artikel 8, onderdeel f, Wbp genoemd als grondslag, waarbij 'de realisatie van passend onderwijs voor zorgleerlingen' het gerechtvaardigd belang als bedoeld in dat artikel zou zijn. Echter, een motivering waarom dat een gerechtvaardigd belang is en van wie dat een gerechtvaardigd belang is (de verantwoordelijke of de derde aan wie de gegevens worden verstrekt) ontbreekt.

Het CBP adviseert overeenkomstig artikel 8, onderdeel f, Wbp te motiveren waarom 'de realisatie van passend onderwijs voor zorgleerlingen' een 'gerechtvaardigd belang' als bedoeld in dat artikel is en toe te lichten wiens gerechtvaardigd belang dat is.

- D. Voor de verwerking van persoonsgegevens door samenwerkingsverbanden wordt artikel 8, onderdeel e, Wbp als grondslag genoemd. Dit artikel is van toepassing op bestuursorganen. Blijkens de MvT is een samenwerkingsverband een privaatrechtelijke rechtspersoon, maar er wordt niet duidelijk of het tevens een bestuursorgaan is. In telefonisch overleg is toegelicht dat een samenwerkingsverband wordt aangemerkt als een bestuursorgaan voor wat betreft het toelaatbaar verklaren van leerlingen. Echter, een samenwerkingsverband heeft wellicht nog andere taken in het kader van het realiseren van passend onderwijs waarvoor het persoonsgegevens verwerkt, maar waarvoor het (mogelijk) niet aan te merken is als bestuursorgaan. De vraag is of het voor zijn verwerkingen als niet-bestuursorgaan een beroep kan doen op onderdeel e van artikel 8 Wbp.

Het CBP adviseert in het licht van bovengenoemde opmerking de gegeven grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens door samenwerkingsverbanden nader te beschouwen en, indien van toepassing, in de MvT per verwerking te motiveren wat de grondslag is.

- E. In hoofdstuk 11 van de MvT staat dat voor samenwerkingsverbanden artikel 21, eerste lid, onderdeel f, Wbp de grondslag voor verwerking van gezondheidsgegevens bevat. Echter, in de Memorie van Toelichting van de Wbp staat met betrekking tot dit onderdeel: 'Dit onderdeel omvat de verwerking van gegevens omtrent gezondheid in de sfeer van de sociale zekerheid.'¹ Aangezien de verwerking van gegevens in het kader van het realiseren van passend onderwijs door een samenwerkingsverband niet als zodanig kan worden aangemerkt, kan op basis van het thans voorliggende wetsvoorstel niet de conclusie worden getrokken dat er een beroep kan worden gedaan op artikel 21, eerste lid, onderdeel f, Wbp. De grondslag uit artikel 21, eerste lid, onderdeel c, Wbp lijkt voor deze specifieke situatie meer voor de hand liggend, waarbij wel voorwaarde is dat *een school* de verantwoordelijke is voor de verwerking van gezondheidsgegevens door een samenwerkingsverband.

Het CBP adviseert de grondslag voor de verwerking van gezondheidsgegevens door samenwerkingsverbanden in het licht van bovengenoemde opmerking nader te beschouwen.

- F. In hoofdstuk 11 van de MvT wordt aangestipt dat scholen en samenwerkingsverbanden zich aan de Wbp moeten houden. Daarbij wordt aangegeven dat dit onder meer inhoudt dat ouders en leerlingen vanaf 16 jaar geïnformeerd moeten worden over de gegevensverwerkingen die ten aanzien van leerlingen plaatsvinden, dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn, ze niet langer dan noodzakelijk worden bewaard, er passende maatregelen voor de beveiliging worden getroffen en dat ouders en leerlingen in staat worden gesteld om hun rechten (zoals inzage en correctie) uit te oefenen.
- In hoofdstuk 11 van de MvT worden de betreffende artikelen uit de Wbp echter niet genoemd, wordt geen aandacht besteed aan de wijze waarop scholen en samenwerkingsverbanden inhoud geven aan hun transparantieplichtingen (hoofdstuk 5 Wbp) en ontbreekt een toelichting welke voorzieningen er zijn getroffen met betrekking tot de rechten van betrokkenen (hoofdstuk 6 Wbp).
- Aangezien verantwoordelijken zoveel mogelijk transparantie moeten betrachten ten aanzien van verwerkingen onder hun verantwoordelijkheid², ligt het voor de hand om in hoofdstuk 11 van de MvT de betreffende artikelen uit de Wbp te noemen en toe te lichten hoe scholen en samenwerkingsverbanden inhoud geven aan hun transparantieplichtingen voortvloeiend uit de Wbp en welke voorzieningen zijn getroffen met betrekking tot de rechten van betrokkenen.

Het CBP adviseert in de MvT te verwijzen naar de betreffende artikelen uit de Wbp. Voorts adviseert het CBP toe te lichten op welke wijze scholen en samenwerkingsverbanden inhoud geven aan hun verplichtingen uit hoofdstuk 5 Wbp en welke voorzieningen zijn getroffen met betrekking tot de rechten van betrokkenen uit hoofdstuk 6 Wbp.

---

¹ Tweede Kamer, 1997-1998, 25 892, nr. 3, p. 113

² Leidraad afstemmen van wetgeving op de Wet bescherming persoonsgegevens van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, juli 2010, p.34, zie ook p. 66

DATUM 9 juni 2011
ONS KENMERK z2011-00468

Dictum

Het CBP adviseert u niet tot indiening van het voorstel over te gaan, dan nadat daarin met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,
De Voorzitter,

Mr. J. Kohnstamm